

Čís. 889.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Není řetězovým obchodem, bylo-li zboží dovezeno z ciziny ku prospěchu tuzemského spotřebitelstva.

(Rozh. ze dne 17. června 1922, Kr II 708/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Jihlavě ze dne 26. července 1921, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin dle čís. 4 § 11 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. ; mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost provedena byla pokud se týče řetězového obchodu jen ohledně gumových podpatků a obuvnických nití. S hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost, že ke skutkové povaze přečinu řetězového obchodu se nevyhledává, by čin byl způsobilým stupňovati cenu předmětů potřeby, že řetězového obchodu se dopouští ten, kdo zboží i bez zisku dále prodává, že ke skutkové povaze přečinu řetězového obchodu stačí neoprávněné vsunutí se do oběhu zboží mezi vyrobitele a spotřebitele, že skutková podstata alespoň nedokonaného řetězového obchodu na straně obžalovaných H-a a M-a jest splněna, poněvadž si koupili ve Vídni podpatky a nitě za tím účelem, by je podloudným způsobem do Československé republiky dopravili a zde se ziskem dále prodali, při čemž jim v zamýšleném prodeji bylo zabráněno jen zakročením bezpečnostních úřadů, a skutková podstata spoluviny na řetězovém obchodu že jest dána na straně Arnolda Sch-a proto, poněvadž jim radou napomáhal. Stížnost není v právu. Předchůdci zákona lichevního čís. nařízení čís. 194/1914, čís. 228/1915, čís. 261/1916, čís. 131/1917 označily v záhlaví účelem zákona výslovně zásobování obyvatelstva předměty potřeby. Byť tento účel v záhlaví zákona čís. 568/1919 výslovně vyznačen již nebyl, nelze o tom pochybovati, že i ustanovení tohoto zákona — v podstatě obdobná ustanovením zmíněných čís. nařízení — slouží témuž účelu, tedy ochraně zájmů obyvatelstva co do zásobování předměty potřeby a to ochraně zájmů tuzemského obyvatelstva. Se stanoviska spotřebitelů však je činnost obžalovaných nezatěžovala, neboť dovozem cizozemského zboží rozšíří se nabídka tohoto zboží, což má v zápětí, že na trh dostane se zboží více, jež nutně musí býti prodáváno za ceny v tuzemsku platné, nebo ještě mírnější. Zda by byli obžalovaní vzhledem na své nabývací náklady při dalším prodeji nití na nich vydělali, nepřichází v úvahu, nedostává-li se základní náležitosti řetězového obchodu. Obžalovaní pak neobchodovali řetězově, t. j. způsobem se stanoviska celku hospodářsky neodůvodněným a zbytečným; jedná se o pouhý dovoz zboží z ciziny se stanoviska spotřebitelů nikoliv neužitečný, poněvadž zboží, v cizině se nalézající, nebylo pro domácí spotřebu dosažitelno bez účinnosti, jakou vyvinuli obžalovaní H. a M. Činnost jejich není však trestna ani s hlediska pouštění se do jiných pletich ve smyslu § 11 čís. 4 cit. zák.

Záležela v prostém nákupu volného zboží v cizině. Na tom není nic, co přičilo by se zásadám řádného obchodování. Způsob přepravy zboží do území republiky Československé byl arci protizákonný, než nelze nikterak tvrditi, že byl způsobitý přivoditi zvýšení cen zboží toho druhu vůbec nebo dopravního zboží zvláště. Úspora cla byla by obžalovaným umožňovala prodávati laciněji nebo vydělávati více, nežli mohli obchodníci, clo zapravivší, ale pro eventuelní zdražení zboží obžalovanými v dalším jeho prodeji nemohla býti kausální.

Čís. 890.

Tím, že obhájce nevytýkal výroku porotců hned při porotním líčení nejasnost, nepozbývá práva, by uplatňoval vadu tu s hlediska čís. 9 § 344 tr. ř.

(Rozh. ze dne 17. června 1922, Kr II 282/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku porotního soudu v Olomouci ze dne 20. února 1922, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem zpronevěry dle § 181 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc porotnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolávajíc se jediného důvodu zmatečnosti dle čís. 9 § 344 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že odpověď porotců na první hlavní otázku je nejasná. Otázka ta zněla: »jest obžalovaná vinna, že dne 12. listopadu 1920 v N. jako volná, výpomocná síla poštovního úřadu statek jí vzhledem k tomuto jejímu veřejnému úřadu svěřený a to hotovost 4050 K (slovy čtyřtisícipadesát korun) zadržela a si přivlastnila?« Porotci zodpověděli tuto otázku dvěma hlasy »ano«, dvěma hlasy »ne«, osmi hlasy »ano«, ale s dodatkem: »avšak zpronevěra přes jen jeden tisíc korun«. Porotní soud vynesl na to rozsudek, jímž obžalovaná se uznává vinnou, že ... hotovost 4050 K zadržela a si přivlastnila a že tím spáchala zločin zpronevěry dle § 181 tr. zák. a odsoudil ji dle druhé sazby § 182 tr. zák. za použití ustanovení § 338 tr. ř. do žaláře (správně těžkého) v trvání jednoho roku. Právem vytýká zmateční stížnost s hlediska zmatku čís. 9 § 344 tr. ř., že odpověď porotců na tuto hlavní otázku je nejasná. Ze slovního znění této odpovědi nelze jasně seznati, jaký smysl chtěli porotci svému výroku dáti, neboť slůvko »jen« bylo teprve dodatečně do dovětku vepsáno a je na snadě, že porotci patrně chtěli vysloviti, že zpronevěra nepřesahovala výše 1000 K, anebo že nanejvýše dosahovala výše 1000 K. Následkem této nejasnosti ve výroku porotců byl porotní soud po rozumu § 331 tr. ř. povinen, otázky i odpovědi porotcům vrátiti s vyzváním, by po opětovné poradě výrok svůj opravili, a nesměl, aniž by tento postup zachoval, vynésti rozsudek. Ta okolnost, že obhájce této vady hned při porotním líčení nevytýkal, nezbavuje ho práva, by uplatňoval ji s hlediska zmatečního důvodu čís. 9 § 344 tr. ř. zmateční stížností (srovnalá judikatura bývalého nejvyššího soudu čís. sb. 1227 a 2564).